Ч. 253 (12.909). Львів, вівторок 10. листопаду 1931. Poukowe opłate zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Власні і міжнародні зобовязання Польщі супроти українського народу.

Промова посла д-ра Ярослава Олесницького, виголошена на пленарному засіданні сойму дня 6. ц. м. при дискусії над внеском ППС про автономію для земель з українською більшістю у Польщі.

(Буквальний переклад з офіціяльного стенограму.)

Високий Сойме! В справі внеску, який є предметом нинішньої дискусії, покличуся передусім на заяву, яку в нашому імені, в імені Української Парляментарної Репрезентації, склав наш товариш пос. д-р Баран на Адміністраційній Комісії. Ця заява була подана у пресі і тому не буду томити панів її буквальним повторюванням. Зазначу тут лише ще раз її провідну думку, а саме, що — не вирікаючись ідеалу кожного живого народу — вважаємо концепцію територіяльної автономії для українських земель, що належать до польської держави, як гарантію розвитку нашого національного життя і тому відносимося до проекту позитивно.

Речник „Стронніцтва Народового“ а також і представник Клюбу Безпартійного Бльоку п. посол Здзіслав Стронський зазначили факт, що під внеском Польської Соціялістичної Партії про автономію для українських земель нема підписів українських послів. На те мушу підкреслити, що ми завсіди домагалися від польського уряду виконання його міжнародніх зобовязань (голоси: Вони виконані давно) — ще перейду до цього, пане после, — і до обговорення тих зобовязань ще приступлю. В цьому випадку ми стояли на становищі, що саме такий внесок на підставі тих міжнародніх зобовязань повинен був вийти в першій лінії від польського уряду, а не від парляментарної партії, хоч би нею була така поважна партія, якою є партія Шановних Внескодавців. (П. Ст. Стронський: Але урядового внеску панове не могли би підписати).

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК АВТОНОМІСТИЧНОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

У звязку з дискусією, яку тут переведено, а ще більше з дискусією на Адміністраційній Комісії, на якій ми не могли висловитися у всіх питаннях, мушу піднести всі, на мою думку, важливі та історичні моменти. Національної та територіяльної автономії для Східної Галичини домагалися ми і наш нарід, як теж його соймова і Парляментарна Репрезентація в б. австрійській державі від ряду літ. І не була це, як тут зазначив п. посол Здзіслав Стронський, якась інтрига. Це був вислід прокиненої свідомости нашого народу, визволеного з пут панщини і то почавши зараз від 1848 р. Від того часу наш нарід давав доказ своєї національної свідомости. Правда, впродовж довгого часу через куріяльну виборчу систему, так до парляменту як і до галицького сойму, в якій то системі перевагу мала шляхта й упривілейовані кляси, репрезентація українського народу в Галичині, так в соймі як і в парляменті, була слабка. Але вже перед вибухом світової війни мусів австрійський уряд, а також польський — бо таким був краєвий чисто польський уряд в Галичині — мусів рахуватися з тими постулятами і бажаннями нашого населення, надаючи йому права майже у кожній ділянці: згадаю тут лише про права мови в державних, краєвих і автономічних установах, згадаю про народні, середні і вищі школи, згадаю вкінці про виборчу соймову ординацію з 1914 року, яка вводила національний катастр. Прошу Панів, це не було так, як тут говорено, це не була інтрига ані Стадіон, якого імя тут згадувано,— бо у Східній Галичині фактичний уряд і фактичну владу мали поляки. Від відомого часу, коли вони заявили австрійському цісареві „Przy tobie Panie stoimy i stać chcemy“, від того часу віддано їм неподільну владу. (Голос: Пан Дашинський був тоді!)

КОЛО ПОЛЬСЬКЕ, ПАДЕРЕВСЬКИЙ І ҐЛОМБІНСЬКИЙ ЗА АВТОНОМІЄЮ.

Переходжу дальше до історії справи автономії наших земель. Підчас світової війни навіть віденське парляментарне Коло Польське в 1917—18 рр. займалося справою автономії для Східної Галичини. На весну 1919 р. вважали розвязку проблеми польсько-українських взаємин шляхом автономії, як річ самозрозумілу і конечну, майже всі верстви, кола і партії польського народу. (Голос: Падеревський). Так, за тою розвязкою заявився також тодішній премієр Падеревський, а навіть конституційний проект Звйонзку Людово-Народового, підписаний проф. Ст. Ґломбінським, передбачав створення автономічних територій в границях польської держави. (Голос: То що іншого, це не конституція). Так, це було pro foro interno. Але далеко важнішими є постанови, а потім урегулювання тієї справи на форум екстернум, на міжнародньому форум.

ПРОЄКТ ҐЕН. БАРТЕЛЄМІ І СТАТУТ НАЙВ. РАДИ.

Підчас польсько-українських боїв в 1918—19 рр. самі поляки кількакратно пропонували заключити тимчасову умову, завішення зброї і т. д., на підставі якої Східну Галичину з деякими вимками (Львовом і т. д.) — треба було вважати українською територією. Потім Найвища Рада Антанти делеґувала для полагодження польсько-українського конфлікту ґенерала Бартелемі. Хоча він був відомий зі своїх спеціяльних симпатій до поляків, проте запропонував демаркаційну лінію, яка відмежовувала східну територію, з виімком Львова. Це мало творити підставу будучої дефінітивної умови. В переговорах з ґен. Бартелемі я особисто брав участь і тому можу ствердити їх правдивий зміст. А саме, ґен. Бартелемі жадав тоді також вилучити нафтовий терен Борислава, але потім, після того виявлення справи, згодився, щоби той терен остав під управою комісії Антанти та щоби продукція була поділена поміж обі сторони. (П. Радзівіл: Що це має до речі?). Це має до речі, бо хочу доказати, як поступала справа автономії і що завсіди признавано цю територію як етнічно відрубну, супроти якої приноровлювано саме автономічний принцип.

В 1919 р., під покришкою, що річ іде про вигнання більшовиків зі Східної Галичини, вдалося польському урядові (вигуки) — так, не було більшовиків — вдалося польському урядові Падеревського осягнути від Антанти висилку до Східної Галичини ґенерала Галлера, вивінованого як слід коштом Франції, згідно з найновішими засадами. Тій армії вдалося розмірно досить легко виперти за Збруч українську армію, яка була знесилена боями, епідеміями, та вичерпувала останки муніції. (Ріжні голоси). Треба було бачити її, як вона була вивінувана і як в неї нічого не було, ні медикаментів, ані муніції. Зараз за Збручем — що за іронія! — саме та армія, а не армія Галлера, розпочала боротьбу з більшовиками. (Пос. Яворський: І ще Київ забрала).

І дальше, прошу панів, Найвища Рада Антанти, бажаючи запевнити українському народові Східної Галичини його права, виготовила статут для Східної Галичини і на засіданні 20. листопаду 1919 р. Найвища Рада той статут прийняла. Прошу ласкаво послухати бодай кілька найважніших постанов того статуту. Отже він окреслює автономію значно ширше, ніж це робить проект ППС. Компетенція сойму

автономічних земель означена ширше і докладніше. У Львові має бути створений Найвищий Трибунал, урядовців можна було іменувати лише зпоміж громадян Східної Галичини і пропорціонально до чисельного відношення національностей. Кольонізації не вільно було переводити кольоністами зпоза автономічних земель. Краєвий маєток мав служити лише для краєвих цілей. Військо, рекрутоване з тої території, мало творити одиницю, яка мусіла бути ґарнізонована лише в границях тої території (вигуки). Ніхто інший не виготовлював цього статуту, лише Найвища Рада Антанти. Потім польський уряд зумів відмовитися від цього обовязку. (П. Ст. Стронський: Найвища Рада відкинула потім той договір. Остання промова Клємансо заповіла в парляменті відкинення). (Гамір). Я це сказав і не фальшую фактів: я сказав, що польський уряд зумів відмовитися від прийняття тої постанови!

ЛІНІЯ КЕРЗОНА, АВТОНОМІЧНИЙ ЗАКОН І РАДА АМБАСАДОРІВ.

Коли в 1920 р. більшовики розпочали наступ на Варшаву, Польща просила інтервенції від урядів Антанти. Тодішній англійський міністр закордонних справ льорд Керзон запропонував сторонам демаркаційну лінію, т. зв. лінію Керзона. (Голос на правиці: Льойд Джордж). Згідно з тою лінією Східну Галичину також треба вважати самостійною територією (вигуки на правиці), якої не відступається Совітам, але щодо її приналежности, установ і т. д. мають рішити репрезентанти тої території. (П. Ст. Стронський перебиває). Чи я кажу, що ця лінія обовязує? Наводжу лише панам історію. Тодішній польський премієр п. Владислав Ґрабський, який належав до Стронніцтва Народового, згодився на це. (П. Рибарський: Не належав. П. Санойца: Належав). Я це панам докажу. (П. Стронський: Знову буде та сама історія що зі статутом). Пан Владислав Ґрабський був у Спа. Отже як панове можуть цьому перечити? (вигуки на лавках Клюбу Народового. Ріжні оклики на лавках ББ.). Чи я твердяжу, що лінія Керзона ввійшла в життя? Хочу саме сказати, що коли опісля відперто більшовиків, ця справа стала безпредметовою. (Голос: Історія мертвороджених проектів). Історія, яка всетаки вказує, що справа автономії і справа трактування тої території, як автономічної, була завсіди актуальна. (Голос на лавках меншин: І є міжнародня). Так, і є міжнародня. (Голоси: Це ви самі зробили її міжнародньою).

Потім справа стала безпредметовою і дальше трівала провізорія. Коли великодержави Антанти рішили управильнити справу Східної Галичини, тоді рішено в польському соймі відомий закон з 26. вересня 1922 р. Він вводив для трьох східних воєвідств, станиславівського, львівського і тернопільського, т. зв. воєвідську автономію з воєвідськими соймиками по системі національних курій. При цій нагоді згадаю, що той закон в 24 статті має постанову, що має бути оснований український університет. Зазначую також, що обовязуюча сила того закону повинна була розпочатися з днем 25. жовтня 1922 р. Не підлягає сумнівові, що прийняття цього закону було причиною, що Рада Амбасадорів прийняла 15. березня 1923 р. відоме рішення, яке включає Східну Галичину до Польщі. Зрештою само те рішення найвиразніше стверджує це. Тут вже відчитувано той уступ, тому повторю лише коротко:

„La Conference des Ambasadeurs considerant qu'il est reconnu par la Pologne qu'en ce qui concerne la partie orientale de la Galicie les conditions etnographiques necessitent un regime d'autonomie“.

Отже Польща признала, що етнографічні умовини вимагають автономічного правління. Прошу панів, хочу навязати коротко до цього, що сказав п. проф. Римар. Передовсім, що у французькій мові слово **autonomie** має відноситися до громадського муніципального самоврядування. Твердику, що так воно не є і що те слово відноситься також до територіяльної автономії. Прошу подати мені інше французьке слово на окреслення територіяльної автономії. (П. Ст. Стронський: **Un regime d'autonomie teritoriale**). Прошу панів, прошу пригадати собі відповідну умову з Чехословаччиною, в якій застережено територіяльну автономію для Закарпатської Руси, де також сказано **autonomie**, з тою ріжницею, що дальше наведено вже, що має бути сойм і т. д. Тут сказано загально, бо Рада амбасадорів мала вже польський закон і той закон мав вже від жовтня 1922 р. ввійти в життя. Прошу панів, з цього всього виходить ясно, з цілої цієї історії і з цілого розвою цієї справи та з усіх названих фактів, — ясно виходить, що тут справді малося на увазі національно-територіяльну автономію.

ПОЛЬСЬКІ ПАРТІЙНІ АРҐУМЕНТИ.

А тепер про деякі арґументи польських партій, що так рішуче заявилися проти цього проєкту. Стверджую, що на адміністраційній комісії навіть ніхто не згадав про ті міжнародні зобовязання, з вимком речника партії народової, який заявив, що вони „виконані". Це твердження дуже сміливе. Адже не виконано досі навіть міжнародніх стандаризованих постанов, щодо охорони меншин. Навіть цього не виконано На це даємо вам, панове, докази. Про саму автономію тут згадану — навіть ніхто нічого не каже. Панове не згадали тут навіть про власний закон, який прийняв польський сойм та який оголошено в законний спосіб. Він обовязує від 9-ти літ, а з нього ані одної літери не виконано. (П. Верчак: Закони про мову). Закони про мову є гірші, ніж були за Австрії. (П. Ст. Стронський: Яке було ваше становище? Завсіди „відкидаємо"). Ми взагалі нічого не казали. (П. Ст. Стронський: Ви не пішли навіть до виборів.).

ПРИКЛАДИ З ІНШИХ ДЕРЖАВ.

Панове висловлювали острах, що це може довести до розбиття держави, що можна створити державу в державі. Прошу панів, буду старатися навести з історії кілька відомих прикладів, що навпаки, невиконання постулятів, які ставлять народи, може довести радше до катастрофи для держави. Наведу історичний приклад маленької Ірляндії супроти великої Британської Імперії. В свому часі Англія майже захиталася наслідком того, що не хотіла спершу признати звичайного гомрулю, за що потім признала майже самостійність. А ірляндців є кілька мільонів, а нас: трохи більше. Так само було з Австрією, яка дуже спізнилася зі своєю національною автономією і розлетілася. Так само було з Угорщиною, яка своїм славянським народам не хотіла нічого дати і її відповідно порізали. (Вигуки.) З другого боку маємо приклади, що надача повних національних прав може мати для держави дуже позитивні і дуже корисні наслідки. Візьмім хоч би приклад Швайцарії; там істнує широка кантональна самоуправа. Наведу такий приклад, який зрештою панам певне відомий: ось недавно проїзджаючи крізь Швайцарію залізницею чув я, як кондуктор викликував назву місцевости по черзі по французьки і опісля по німецьки. Так само бачив я, що істнують написи по французьки і по німецьки. За дві-години і я чув, як той самий кондуктор викликував місцевість в іншому порядку, отже спершу по німецьки, а потім по французьки. Чому? Тому, що в одній місцевості є більше того населення, а в другій другого. І нікому це не перешкоджає (вигуки). Хочете панове знати про почування, які я тоді мав? Я пригадав собі, що й у нас були свого часу, хоч лише на другому місці написи, які потім зовсім щезли (голос: Ви підчас інвазії нищили польські написи). Ні, а якби навіть були такі випадки, то це був воєнний стан. І тоді справді огорнуло мене також деяке почуття стиду, але стиду не за мій нарід. (Провід перебирає віцемаршал Маковський.)

ПОЛІТИКА АСИМІЛЯЦІЇ.

На адміністраційній комісії перед у дискусії вело фактично проти внеску Стронніцтво Народове. Нас це дивує це. Адже тут річ іде про засадничу проблему панів, проблему, коли хочете підстави своєї держави уґрунтувати на асиміляції непольських народів. Ви говорили отверто й щиро. Може це цинізм, але бодай щирий. Один з панів послів, не пригадую собі який, висловився на адміністраційній комісії просто: „Хочемо вас проковтнути". І повторювали панове старий арґумент, що український нарід не заслуговує на назву народу, і що є племенем. — арґумент, на який відповідати є нижче гідности нашого народу. (Оплески на українських лавках.).

Мені здається, що посол Верчак згадав навіть як арґумент Росію: як Росія буде на це дивитися. Не знаю лише, яка Росія, чи та царська, супроти якої панове в 1914 р. оголосили своє **desinteresement**, що торкається Східної Галичини... (Голос: Ґрабський) Це було у „Слові Польскім" у Львові, можу це панам предложити. (Голос: Просимо. Інший голос: Золота шабля. Вигуки. П. Рибарський: Шукайте тої шаблі і складок на шаблю. П. Ст. Стронський: Золотом з тої шаблі бюджетового дефіциту панове не покриєте). Тоді приходили мені на думку французькі слова: **On revient toujours à ses premiers amours** — Повертаємо звичайно до своїх давних симпатій.

ПОЛІТИКА УКРАЇНИ.

Зрештою залишаю на боці деякі вислови історично неправдиві щодо Наддніпрянської України. Твердку, що Україна в 1919 р. у своїх важких кривавих боях проти більшовиків не дістала ніякої допомоги від Антанти і що Антанта допомагала Денікінові, а Денікінові більше залежало підярмити Україну, ніж іти проти більшовиків. Кажу це, бо панове про це згадали. (П. Рибарський: Не знаєте своєї історії). Україна ще й після 1920 р. боролася з більшовиками. (Голос: з НД: Не вміла). Хочу тут ствердити також, що коли український нарід, так у Східній Галичині як і на Наддніпрянській Україні визволив свою руку зпід чужого панування, то його першим кроком не було простягнути ту руку, щоби здавити свого сусіда, але негайно признав іншим народам повні права, обіцяв автономію і власних міністрів. Це історичні факти (П. Ст. Стронський: Памятаєте, пане после, українську делеґацію у Берестю, яка холмську землю...) Це зовсім інша справа. Навязую те своє твердження до слів п. Здіслава Стронського, що не ненависть була по нашій стороні. (Голос на правиці: Любов). Була толеранція і виробуміння. (Голос на лавках ББ: Це з любови ви застрілили Потоцького). Ще коротко мушу відповісти на закид, що не можна лучити в одну автономічну одиницю зі Східною Галичиною Волині, Підляша й Полісся, а саме буцімто з огляду на іншу структуру тих земель. Тої ріжниці взагалі нема. Названі землі заселює також у значній більшості те саме українське населення, яке нічим суттєвим не ріжниться від українського населення Східної Галичини. Знаємо з історії, що це були землі, які належали до Володимирського Князівства і творили колись одну цілість.

РЕҐІОНАЛІЗМ І СУРОҐАТИ.

Ще кількома словами я хотів би відповісти спеціяльно й послові Здіславові Стронському. Здається мені, що п. посол не вжив ніяких річевих арґументів. Щодо арґументів, що громадська муніципальна і повітова самоуправа має заступити нам належну законно автономію, то здається, що я вже виказав раніше безпідставність цього закиду. Панове з Безпартійного Бльоку винайшли знову якийсь інший суроґат, кажу суроґат, якому на імя „реґіоналізм". Те саме, що про кожний суроґат, можна сказати і про цей. Може висловлюся дещо тривіяльно, що ви винайшли порох. Запевняю вас, що так не є. Суроґатами нічого не здобудете. Коли якийнебудь нарід хоче жити своїм життям, то мусить розвиватися у власних рямцях і щойно тоді може бути продуктивний. Наш нарід дав на це докази. Ми побороли найбільші перешкоди, найбільші цькування. Наші кооперативи, наш „Сільський Господар", наші молочарські союзи і т. д. розвиваються блескуче без ніякого реґіоналізму. Це радше емуляція. І з цього приводу це корисна річ так само для держави, як і для сусідів. Отже пощо вишукувати якихось суроґатів?

Прошу панів, життя, психіка кожного народу вчить нас, що нарід розвивається найкраще сам у собі, а коли живе в одній державі з другим народом, то очевидно цей його розвиток іде на користь так само держави, як і сусіднього народу. Тому здається, що над такими проповідями і над таким способом полагоди проблеми мусимо справді перейти до денного порядку.

ШКОЛА.

Ще кілька слів у відповідь на твердження п. Римара, хоч воно не належить безпосередньо до речі. Не маю тут під рукою статистичних дат на цифри, наведені послом Римаром щодо шкільництва. Маємо до діла тут з одним великим основним непорозумінням. Ви, панове, впевняєте, що утраквістичні школи є наші українські. (П. Верчак: Ні, це наші і ваші).І виказуєте, панове, що прецінь тепер тих шкіл більше, а тимчасом ми виказуємо цифрово, що маємо укр. нар. шкіл у порівнанні до числа зпід австрійської влади на яких 2.000 менше. (П. Верчак: Хочемо, щоби не було окремих польських і окремих руских, лише спільні, бо хочемо любитися). Є основним принципом, що навчання може йти з користю лише у рідній мові. Ту засаду вводить сюди навіть договір про меншости, бо це кардинальна засада. Чи гадаєте, панове, що в тих краєвих школах, які були за Австрії, не вчили польської мови? Очевидно, що вчили, але вчили аж від третього року, коли дитина дістала підставову науку у рідній мові. Якже є тепер? Утраквістичні школи на практиці виходять на те, що в першому році навчання вчиться дитина ще не зовсім розвинена у чужій для неї мові. Такі самі арґументи панів щодо осадництва і парцеляції. Кажете панове що ті земельні маєтки були здебільша в польських руках, отже, що це польська земля. Але якби прецінь прийшло вивласнення серед тих соціяльних рухів, які тепер відбуваються, то такий рух іде на користь тих **Bodenständige**, як кажеться по німецьки, для тих людей, які своєю кровю і потом, коли були часи панщини, стократно вже ту землю відкупили. (П. Ст. Стронський: Може переконаєте Курціюса, що більшість земських власників є польська). Колиб існували аналогічні умовини, то я признав би Вам правду. (Голос на правиці: Колиб не польське лицарство, то татари там були би.) Не знаю, хто в першому ряді боронив. — чи не козаки...

Щодо асиміляції нашого народу, то можу успокоїти панів з Народового Клюбу. Наш нарід пережив вже чимало історичних кальварій, одначе не втратив віри і певности в свою будучність як народу і ніколи її не втратить. Нема теж в історії прикладів, щоби можна якиминебудь засобами знищити живий нарід навіть багато менший і слабший від нашого!

Заявляємося за внеском меншости.

—o—

Перед загальним переписом

населення.

День 9. грудня ц. р. має виявити численність та характер розселення українського народу в межах польської держави. Ця подія матиме для нас не менше значіння, ніж напр. політичні вибори чи інша загально-національна справа. У впорядкованих демократичних державах статистичні дані про населення часто рішають про напрям краєвої адміністрації, шкільництва, судівництва і т. д. Навіть і там, де сваволя державної більшости нехтує основні потреби й права національних меншостей, має перепис населення засадничо важливе значіння. Передовсім самі держави використовують часто такий перепис як один із засобів для виправдання адміністраційних заходів у поодиноких краях. У таких випадках звичайно для держави з національними меншостями є найвигідніше всього мати такі конскрипційні дані, які зменшували би фактичну численність якоїсь національної меншости та, головно, — свідчили би про брак національної суцільности на теренах меншостей. Держава нпр. використовує вислід перепису для створення прихильної для себе міжнародньої опінії щодо фактичного стану її меншостей. Вже ця обставина пояснює, чому напр. є загально принято особливо критично й обережно підходити до кожної урядової статистики про терени з національно мішаним населенням.

Досягнення як найбільше правдивого вислідy перепису є узалежнене передовсім: 1) забезпеченням свободи власноручного виповнення конскрипційного листка для кожного члена національної меншости та 2) уможливленням контролі з боку національної меншости над діяльністю конскрипційних функціонарів. Але це може мати реальне значіння лише там, де й найменше культурно та соціяльно розвинені верстви населення не мусять боятися за можливі переслідування з боку пануючих чинників, за правдиве виповнення формулярів та де кари за зловживання при переписі істнують не тільки на папері.

Питання про національність, мову та релігію мають особливо актуальне значіння саме там, де корінне населення не є послідовно рішуче щодо національної свідомости та власної організованости. Отже нпр. на Волині, Холмщині, Підляшу та Поліссі, де для конскрипційних надужить є безперечно більші можливости, ніж сваволі у Галичині.

Окремою справою є вирішення питання мови в спірних випадках, як нпр. у мішаних подружжах, поміж дітьми від ріжних батьків (мачух, вітчимів, сестер), поміж сиротами або каліками та под. Спільна контроля над переведенням перепису в таких випадках є необхідна.

Дуже важливою є справа ясної та несквапної

ної відповіди щодо мови. Отже „українська“ (національність, мова), а не інакше, хоч би формуляр передбачав і інші означення. Кожне скорочення полекшує перекручення. Те саме можна сказати й щодо религії або обряду. Особливе значіння це має напр. у тих, що належать до української автокефальної церкви.

При переписі українського населення буде актуальною справа заняття або фаху. З цим є звязана проблема *безробіття* поміж українцями. Особливе значіння це має для хліборобського населення, бо, як знаємо, дотепер безробіття на селі (в сільському господарстві) звичайно не брали під увагу. А через це безробітні по селах напр. часто не могли користати з державних та ін. пільг чи допомог.

Наша сільська інтеліґенція у звязку з черговим переписом матиме вдячне, але нелегке завдання: належно повчити (на основі законних приписів) всі мало освічені або й неписьменні *одиниці* — як мусять відповідати на конскрипційні запити. І найтемніший український наймит або українська служниця в польському оточенні мусять добре запамятати, що булоб з їхнього боку *протизаконним* кроком подати нпр. іншу національність (мову), ніж українську. Та аби й неписьменні не тільки *не боялись* правдиво диктувати свої конскрипційні відповіди, але щоби на випадок потреби рішучо домагалися також перевірки того, що записують конскрипційні комісарі.

Спеціяльної уваги з боку Парляментарної Репрезентації та цілого нашого громадянства вимагатиме перепис українців по містах і скрізь там, де українці мають найменші можливости контролі: у війську, в шпиталях, у вязниці і под. А що поміж українцями в польській державі політичні вязні під сучасну хвилю творять значний відсоток, варто булоб напр. присвятити окрему увагу справі перепису українців, що перебувають у вязницях та слідчих арештах.

Д-р М. Мас-ич.

З польського сойму.

ВАРШАВА 7. XI. ПАТ. Соймовий марш. Сьвітальський відкрив засідання в год. 9·45. Пос. Черніховський (ББ) зреферував поправки сенату до проекту закону про зміну доходового податку. Пос. Томашкевич (ББ) зреферував зміни сенату в проектах законів про заняття промислових робітників. Всі поправки сенату принято. Забрав голос пос. Недзялковський (ППС).

Свята 1. листопаду.

ПЕЧЕНІЖИН

Перед днем 1. листопаду ц. р. поліція повідомила устно обох наших священиків у Печеніжині, що на підставі обіжника староства забороняє відправу панахиди, проповідь і якінебудь зібрання. Нарушення тої заборони буде уважане за протидержавну акцію, що в наслідках може потягнути їх обох навіть перед наглий суд. Вияснювання о. Обушкевича, що всюди в краю панахиди дозволені і що він у церковних справах підлягає тільки епископові, не промовили до переконання поліції. Панахиду всеж таки відправлено при масовій участи населення. Цікаво, що скажуть наші духовні круги на втручування органів світської влади до чисто церковних справ?

Також по багатьох селах Печеніжинщини були в дні 1. ц. м. панахиди, на яких явилося населення дотичних громад у великій скількости. В деяких громадах відбулися святочні сходини з відповідними рефератами.

При цій нагоді зазначимо ще, що по появі ювилейних наліпок „Рідної Школи“ в Печеніжині поліція стягнула протокол з о. Обушкевича й інж. Чемериса за те, що вони продавали і вивісили згадані наліпки.

ШАЛЄТ (ФРАНЦІЯ).

В неділю, 1. листопаду ц. р., в місцевости Шалет (Франція) старанням місцевих українських організацій відсвятковано свято 1. листопаду в домівці „Просвіти“. Програма свята складалася з 1) вступного слова, що його виголосив секретар „Просвіти“ П. Мартюк, 2) з короткої згадки про події у Сх. Галичині в роках 1914—1918, які переповів голова виділу П. Заклалинський та 3) з деклямацій, що їх виголосили пп. Качанюк, Савицький та Юшкевич. Підчас свята зібрано на фонд українських інвалідів 105 франків. Свято закінчено українським національним гимном. По скінченні офіціяльної частини свята зібрані громадяни в числі около 60 осіб відспівали низку стрілецьких пісень.

Наукові праці пок. В. Охримовича.

Пок. Володимир Охримович помістив, крім праць, що вийшли як окремі публікації, цілу низку статтей на найріжнородніші теми в українських пресових органах та в журналах і наукових збірниках. Дуже багато його цінних статтей і заміток розкидано в річниках „Діла“, яке він віп трьома наворотами як начальний редактор. Прецікаві спомини зі свого примусового побуту на Сибірі помістив він у календарі „Просвіти“, ріжні наукові праці друкував у відомій збірній публікації „Украинскій народ в его прошлом и настоящем“, в „Archiv-і für slavische Philologie“ й ін. Нижче подаємо список найважніших праць пок. д-ра Володимира Охримовича, що вийшли друком окремо. Праці ті вказують найкраще на широку сферу інтересів, що їх мав завсіди Покійний.

Друковані праці.

1) Значеніе малорусскихъ свадебныхъ обрядовъ и пѣсень къ исторіи развитія семьи. Часть I. „Патриярхатъ“ въ Этнографическом Обозрѣніи, Москва, Том XI, рік 1891.

Часть II. „Родъ-Родовое устройство. — Классы полоколѣній. Классы половые“. Москва. Т. XV., рік 1893.

Знадоби до пізнання народних звичаїв і поглядів правних. „Життя і Слово“ з 1895 р. (Відбитка).

Про останки первісного комунізму у Бойків-Верховинців. Записки Н. Т. ім. Ш. Том XXXI—XXXII.

Про наголос в українсько-руській мові. Часть I.—IV. Записки Н. Т. ім. Ш., том XXXII і дальші.

Враження з угорської Руси. Львів 1895.

Про виголос і наголос слова „Україна“.

З поля національної статистики Галичини.

Дещо про асекурацію або обезпечення від огню. Львів 1912.

Русини-латинники. Львів 1912.

Українсько-руські приповідки правничі систематично впорядковані та юридично пояснені. Львів 1912.

Фактичні і фіктивні страти Русинів у демографічнім білянсі Галичини за десятиліття 1900—1910. Львів 1912.

Чому я навернувся? Прилюдна сповідь. Львів 1920.

Дайте доказ, що памятаєте про інвалідів УГА!

Чистка в партії хадеків.

Виключення двох східньо-галицьких сенаторів.

В тиждень після недавнього конґресу польської христ.-демократичної партії в Катовицях, на якому — як ми вже сповіщали — не вдалося східньо-галицьким делегатам защіпити протисанаційних переконань й довести до розломy партії, відбувся областний зїзд у Львові. Тут войовничість партійних сепаратистів не найшла теж бажаного їм ефекту і, поза деякими застереженнями, зїзд акцептував тези видвигнені і приняті конґресом партії.

Та зараз після того виступив на сторінках львівського орґану хадеції „Ґлос Працы“ сен. Тулїє з критикою ухвал і політики партійного проводу, гостро акцентуючи своє проурядове становище. Він противиться поборюванню теперішньої санаційної влади, вважаючи це небезпечним експериментом зі становища польських національних інтересів, бо — на його думку — скинення уряду санації покликало би до влади лївицю. „Ми одержалиб уряд Лібермана, Путка а може й представника українців. Такий уряд нагадував би уряд Керенського, після якого владу обняли комуністи. До заістнування таких відносин не можемо прикладати руки“.

У дальших виводах сен. Тулїє вдаряє в патріотичну струну: „А якщо таку політику в корінній Польщі — пише він — уважаємо невідповідною, то просто гідною напятнування булаб вона на „кресах“, де польське населення є в меншости. Там польський уряд є репрезентантом польської держави, а протиставлення йому рука в руку з українцями, соціялістами і навіть комуністами, вважаю непатріотичним“.

Після появи цієї статті, яка є явним документом несубординації. Головний Заряд Партії рішив 2. листопаду ц. р. виключити сен. Тулїє із партійних рядів та оголосив одночасно в пресі, що двотижневик „Ґлос Працы“, який виходить у Львові, не є орґаном партії і що партія немає з ним нічого спільного.

На тому самому засіданні партійний провід виключив теж проф. львівського университету сен. Макаревича, закидаючи йому незгідне з духом партії становище в справі реформи супружого права, яку — як зазначує катовицька „Польонія“ — поборює ціле католицьке громадянство.

Як член кодифікаційної комісії, при обговорюванні згаданої реформи, сен. Макаревич зазначив, що роля його дуже важка. Він сам — мовляв — із правничого погляду не має ніяких застережень проти проекту. Цей проект є, на його думку, ясний, точний і містить у собі правильні засади. Натомість як член сенату буде він мусіти голосувати інакше і через те прохав звільнити його від голосування в комісії.

Заінтерпельований відносно цієї промови черeз провід партії — сен. Макаревич не дав ясної відповіди, а що його становище різко розходиться з програмою партії, визнано доцільним теж і його поставити поза рямці партії хадеків.

І так почалась чистка. Пишемо почалась, бо мабуть у швидкому часі доля Тулїє-Макаревич чекає теж кс. Шидельського, духового батька „Ґлосу Працы“ й інших санаційних хадеків.

Замітне, що в санаційному таборі починає концентруватися для нас найбільше непримиримий елемент, висортований із усіх партій, якому меншинна політика офіційної санації все сильніше імпонує.

В. Север.

Перед II. науковим зїздом у Празі.

Дивна поведінка „Наукового Товариства ім. Шевченка“ у Львові.

З нагоди 10-ліття українського праського
університету має відбутися в Празі 15-го грудня
український науковий зїзд заходом Україн-
ського Академічного Комітету під головуванням
ректора Горбачевського. Буде це другий цього ро-
ду зїзд; перший був 1926 р. Мета зїзду дати образ
української наукової праці за останніх 10 років.
серед української політичної еміґрації та в краю.
На цю тему будуть на зїзді окремі реферати.
Орґанізацією зїзду займається окрема комі-
сія „Укр. Академічного Комітету“ з акад. Ст.
Смаль-Стоцьким на чолі; до комісії входять ви-
брані представники українських наукових уста-
нов. Підготовчі праці переводяться в секціях:
історично-фільольоґічній, математично-природо-
знавчій, медичній, технічній і ін. та в підсекціях.
Запросини взяти участь у зїзді порозсилані
давно. До самого Львова вислано яких 100 запро-
шень, у першу чергу до „Наук. Т-ва ім. Шевчен-
ка“, до всіх його секцій і до поодиноких членів.
Як нам пишуть із Праги „Наук. Т-во ім. Шевчен-
ка“ досі на запросини не відповіло. Є підстави
догадуватися, що вислані запрошення на офіці-
яльну адресу „Наук. Т-во ім. Шевченка“ не дій-
шли до поодиноких секцій і лежать спокійно в
Президії. Імовірна причина такої тактики у то-
му, що „Наук. Т-во ім. Шевченка“ у Львові ви-
ступило минулого року із „Українського Акаде-
мічного Комітету“.
Як мотив цього виступлення подало воно,
що „не має з участи в „Укр. Акад. Комітеті“ ні-
якої користи“, хоч усім відомо, що причини були
зовсім інші. Згаданий Комітет протестував свого
часу проти всяких переслідувань української
науки та культури.
Здається, що в такій простій справі як нау-
кові зїзди не може бути двох думок, чи політичні
орієнтації повинні грати в ній першу ролю. Ясно,
що коли наші вчені їздять вряди-годи на наукові
польські та чужинні зїзди, до Київа та Харкова,
то виходило би зрозумілим, що і в другім науко-
вім українськім зїзді у Празі, та ще й скликанім
із такої нагоди, вони повинні би взяти участь.

—o—

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Б. посол Д. Паліїв вкінці на волі.

(Випущений за кавцією 16.000 зол.)

В суботу, 7. п. м. в 3 год. попол., випущено б. посла Дмитра Паліїва, бувшого берестейського вязня, із львівської слідчої вязниці при вул. Казимирівській (Бриґідок) на волю. Звільнення наступило після зложення кавції в сумі 16.000 зол. П. Паліїв томився у слідчій вязниці рівно 14 місяців, однак вийшов із вязничних мурів фізично і морально зовсім здоров.

Ганді в англійського короля.

ЛЬОНДОН ТЕЛ. ПР. Король Юрій приняв 5. ц. м. всіх учасників конференції круглого стола чаєм. Між 500 гостями був і Ганді що явився у свому звичайному вереті. Король розмовляв з ним коротко і представив його теж королевій.

Берестейський процес.

(Дванайцятий день розправи.)

ВАРШАВА, (...). Сьогоднішня розправа почалася від зізнань комісаря політичної поліції *Банка*. Він оповідає докладно про організацію міліції ППС. На приперучення влади слідкував він за діяльністю ППС, яка скріпилася значно від хвилини, коли ППС перейшла до опозиції. ППС почала творити нові кадри міліції, окружні команди, поділені на відділи та рої зростали в силу. Під Ченстоховою відбувався курс для інструкторів, а викладали на ньому старшини, що служили при війську. На курсі вчили стріляти у всяких позах, кидати бомби та гранати, битися на штики. На закінченні курсу промовляв посол Пужак і казав, що курсанти мусять бути готовими до боротьби, що збліжається. На вул. Варецькій у Варшаві відбувалися сходини керманичів дільничевої міліції, звіти від них відбирали посли Хондзинський і Даєнґелєвський. 1929 р. створено новий курс при вул. Червоно Хреста у Варшаві. Викладав на ньому якийсь хемик і посол Пужак. Деякі міліціонери мали власні револьвери, інші одержували від посла Хондзинського, який приніс на курс у березні 1930 р. 20 ручних гранатів; він мав переховувати в соймовій гостинниці 60 револьверів. На нараді сойму 5. грудня 1929 р. хотів він післати своїх міліціонерів (на галерію), але перешкодила цьому поліція і найшла підчас ревізії багато зброї у міліції та візитову карту б. марш. сойму Дашинського в одного члена. При помочі цієї карточки зі словами: „Прошу прийти до мене на конференцію", мали міліціонери пройти соймові ворота. 14. вересня відбулося у Швайцарській Долині віче. Перед вічем роздали учасникам зброю. На вічах керманичі намовляли до вуличних маніфестацій, між ін. намовляв пос. Дібоа.

Тепер свідок відповідає на питання. З початку було 300 членів міліції, опісля 800: ППС мала перед реєстрацією 3.000, після реєстрації 1500—1.600 членів. Про плянований замах на марш. Пілсудського свідок довідався 12. X. 1930 р. від Пужицького, повідомив про це вищу владу. На приказ керм. виділу безпеки мін. вн. справ Кавецького арештували „пятку", що підготовляла замах. Пужицький не був його конфідентом, свідок удержував із ним звязки за посередництвом розвідчика Моравського. Арештовані признавалися до своїх приготувань. Про вуличну боротьбу 14. вересня знав свідок лише зі звіту. Арештовану „пятку" свідок переслухував і всі признавалися до вини, лише Ягодзінський сказав, що ніколи не виконав би замаху, бо дуже шанує і цінить марш. Пілсудського. Командантом міліції ППС був посол Арцішевський, але лише з назви. Про джерело своїх інформацій не може сказати, але на друге питання прокуратора каже, що мав своїх донощиків у міліції. У заворусі на Цитаделі брали участь посли: Праґер, Барліцький і Дібоа, вони грали головну ролю, найменшу Арцішевський. У страйку, що мав відбутися 1929 р. мала помагати міліція, а головно її боєвий відділ А., також ТУР і його міліція „Червона Стріла". ТУР-ом керував Дібоа. У війську ширила ППС летючки з підписом „Штик і шабля". Після запитів прокуратора, питає свідка адв. Беренсон. У непорозумінню його зі свідком мусів встрявати предсідник.

Ґранді їде до Америки.

Рим 7. XI. ПАТ. Міністр закорд. справ Ґранді виїздить сьогодні до Америки. Товаришать йому не тільки особисті секретарі, але також шеф пресового бюра Рокко і повновласний міністр Россо, відомий знавець в морських справах. Його участь в подорожі свідчить, що морські справи займуть поважне місце у вашингтонських розмовах. Точні інструкції дав йому перед відїздом Мусоліні. Деяке світло на цілу подорож кидає преса, яка підкреслює значіння Зєд. Держав у нинішньому житті народів і стверджує, що без них, зокрема без ініціятиви Гувера годі уявити собі розвязку світової крізи.

—o—

Остання дорога д-ра Володимира Охримовича.

Покійний д-р Володимир Охримович був прикований до ліжка більше двох літ. Позбавлений волі рухів і дару мови — жив і наче не був уже весь той час між живими. Муки його збільшувала повна свідомість, яку зберіг до останніх хвилин. Тому українське громадянство, жагуче вичікуючи видужання того визначного свого діяча, рахувалося всетаки від довшого часу з можливістю катастрофи. А проте, коли в пятницю в полудне пронеслася по Львові звістка, що д-р Володимир Охримович помер — ця звістка потрясла всіми й викликала надзвичайно гнітуче враження. Хоча вже від двох років не бачилося по установах тієї метушливої, вічно активної людини, якої скромність була така велика, як великими були дари його ума, а велич духа була у яскравій диспропорції з невеличким ростом, — всетаки відчули враз усі якусь пустку, наче Він учора ще був між нами й ось відійшов — на віки.

Над цілим рядом установ—над „Дністром", „Народною Гостинницею", з балькону „Центробанку" і т. д. — повисли чорні хоругви.

Жалібний похід провадив **Преосвященний Епископ Будка** в асисті майже всіх членів капітули й усіх парохів м. Львова. Серед вінків, якими був покритий караван, був м. ін. вінок від Української Парляментарної Репрезентації й Національно-Демократичного Обєднання.

Коли похід зійшов від вулицею Курковою, від дому жалоби, та спинився на Підвалю, з жалібно прибраного наріжного бальконю „Дністра" промовив **др Кость Левицький**, який уже вичікував колишнього друга й товариша праці. У зворушливій промові д-р К. Левицький згадав про той величезний скарб праці, яку Покійний вклав у всі творчі ділянки українського життя та накреслив Його сильвету, як громадського діяча, вченого, публіциста, практичного економіста й знаменитого адвоката.

Потім похід рушив вул. Чарнецького й Личаківською вгору. Перед церквою св. Петра і Павла, яка була парохіяльною церквою Покійного, похід зупинився і домовину внесено до церкви для відправи над нею.

Над відкритою могилою перший промовив **сенатор д-р Антін Горбачевський** в імені Української Парляментарної Репрезентації. Промовець звернув увагу головно на дві дати в життю Покійного: останні роки мин. століття, коли Він брав найактивнішу участь в кристалізації української національної думки та оформуванню її у новозаснованій Українській Національно-Демократичній Партії, та 1907 рік, в якому ввійшов до австрійського парляменту, як посол з Заліщиччини. Другим промовцем був **о. кан. Дамян Лопатинський**, який окреслив ролю Покійника спеціяльно в ділянці національної преси та запевнив Його тлінні останки, що органи В-чої Спілки „Діло" ніколи не забудуть принципів, які голосив Покійник, як трьохкратний головний редактор „Діла" і довголітній член та голова Надзірної Ради Видавництва. Останній промовляв б. сен. **М. Бараник** від Заліщиччини, який вичислив вікопомні заслуги Покійного для тої частини Галичини, яка вкрилася нині жалобою.

Під згуки похоронних пісень висипано нову дорогу могилу...

—o—

Останні вісти

З ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

Після промов послів Недзялковського і Бітнера (ХД) забрав голос пос. **Луцький** (Укр. Кл.), заявляючи між іншим: В бюджетовому преліміnарі фіґурує одинока позиція на українські цілі 90.000 зол. на український інститут у Варшаві, ведений еміґрацією з Наддніпрянщини. В порівнанні з фактом, що в польській державі живе 7 міліонів українців, ця позиція досить яскрава. Українське життя проявляє всюди велику творчість, світ чимраз більше звертає на нас увагу, тільки польський уряд не сповняє своїх зобовязань супроти нас. Тому Український Клюб мусить заняти супроти бюджетового преліміnаря негативне становище.

Промовляли ще посли Хондзинський (НПР), Ротенштрайх (Жид. Кл.), міністр внутр. справ Перацький, що торкнувся студентських заворушень у Варшаві, Голинський (ББ), Янковський (німець) і пос. **Білинський** (укр. соц. рад., який пригадав, що представники його клюбу ставилися все негативно до польський урядів, тому, що вони не визнають права на самовизначення українського народу. Навязуючи до пацифікації, промовець зазначує, що саботажні акти і підпали, приписувані українцям, були ділом провокації.

До гострої сутички між пос. Стипулковським (Нар. Кл.) і президією та пос. Медзінським (ББ) прийшло знову з приводу університетських подій у Варшаві.

ВИБОРЧІ ПРОТЕСТИ.

9. XI. Найв. Суд розглядатиме 4 протести проти виборів до сенату у львівському воєвідстві. З того воєвідства одержали: 7 мандатів ББ а 2 УНДО (Кисілевська й інж. Павликовський).

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ У ЛЬВОВІ.

У суботу 7. ц. м., як у 14. роковини проголошення комуністичного устрою у СРСР, львівські комуністи уладжували вуличні демонстрації. При тій нагоді вибили виставову шибу відомої годинникарської фірми Ціпцер у Ринку та розікрали трохи дорогоцінностей. Поліція арештувала 4 авантюрників, що вибили цю шибу.

З останніх вістей виходить, що виставу в Ціпера вибили не вуличники а 4 студенти-познанці, замешкалі у Львові.

ЕКСЦЕСИ НЕ ВГАВАЮТЬ.

У Варшаві в Торговельній Школі польські студенти виважили двері та зломолювали льокаль жид. товариств. Виклади в Торг. Школі здержані. Біля політехніки прийшло до сутички студентів з поліцією. Поліція вжила гум. палиць. Політехніка зачинена. Поліція арештувала 120 студентів. Вони відповідатимуть за спротив владі та насильство. Кажуть, що деякі з них станутъ перд наглим судом. Арештовані почали голодівку.

У мін-стві освіти відбулася нарада ректорів варшавських вищих шкіл. До Варшави покликано телеграфічно ректорів усіх вищих шкіл у Польщі на нараду в справі положення. — Зачувати, що вищим школам відберуть авт. права а студентам акад. привілей.

НАГЛИЙ СУД У ПЕРЕМИШЛІ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 8. XI.ПАТ. Перед наглим судом у Перемишлі стане на домагання прокуратора Маріян Горохівський під замітом підпалу клуні Катерини Баранової в Острові.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ СОЮЗУ НАРОДІВ У ПАРИЖІ.

Французький міністр закорд. справ Бріян, як предсідник Ради Союзу Народів, звернувся до урядів у Токіо і Нанкіні з зазивом, щоби припинили боєві операції в Манджурії. Він пригадав обом урядам приречення, зложене Раді 30 вересня ц. р., що занехають всякої акції, що веде до загострення ситуації в Манджурії. Крім того Бріян має вислати Японії протест проти обсадження японськими військами мостового причілка на ріці Нові.

З огляду на грізну ситуацію в манджурському конфлікті генеральний секретаріят Союзу Народів скликав надзвичайну сесію Ради на 16. ц. м. до Парижа за згодою всіх членів Ради Союзу.

Відповідь Японії та Китаю.

ПАРИЖ, 8. XI. ПАТ. На письмо Бріяна з 26 жовтня вислала Японія ноту, в якій погоджується на важність заяви з 30. IX., підчеркує свою щиру охоту завернути війська з Манджурії як мога найскорше, але побоюється, що на заявних областях тоді повстаниб заворушення.

ЖЕНЕВА, 8. XI. ПАТ. Нота китайського уряду протестує проти ґуртування японського війська біля мостового причілка на ріці Нові, бо це ґуртування є обявом зусиль японців, щоби усунути китайську владу з усієї Манджурії.

—o—

СПОРТ.

ЛІҐОВІ МИСТЕЦТВА.

Львів. Погонь—Варта 2:0 (1:0).
Краків. Висла—Варшавянка 1:1 (1:0).
Краків. Гарбарня—Лехія 4:0 (1:0).
Вел. Гайдуки. Рух—Краковія 4:2 (2:).
Варшава. Польонія—ЛКС 1:1 (0:0).

З ВХІД ДО ЛІҐИ.

Сєдльці. 22. пп.—Напшуд 2:1 (0:0).

З манджурського боевища.

ТОКІО 7. XI. ПАТ. Бій за міст над рікою Ноні скінчився. Міністр війни заявив, що японські війська дістали приказ не посуватися поза Танхі, значить, 7 і пів милі на північ від ріки, додаючи, що поза заняттям Таг-Сіну японці не переслідували відступаючих китайців. Японську допомогу з Чан-чуну стримали ч половині дороги.

—o—

НОВИНКИ

— **Евген Говикович веде свою робітню футер у Львові, вул. Домініканська 4.** 404 27—?

— **Місяць Листопад — місяць книжки „Червоної Калини".** Всі видання „Червоної Калини" в місяці листопаді можна дістати з 30% знижкою (крім календаря і видань в р. 1931). 763 ?

— **Українська Парляментарна Репрезентація** повідомляє, що на всі письма, які впливають до канцелярії клюбу або до поодиноких послів, не буде листовної відповіди, а всі відповіди на них будуть поміщені в офіційному партійному органі — тижневику „Свобода". — **Президія УПР.**

— **У справі ректора Малої Семинарії о. Перрідона.** В „Часі" й „Новому Часі" появилися недавно статті, в яких писалося про якісь інтриги, звернені проти особи ректора Малої Семинарії у Львові о. Перрідона, через що він, мовляв, приневолений був вернути назад до Голяндії. У звязку з тими замітками повідомляють нас з авторитетних кругів, що о. Перрідон залишається дальше на становищі ректора Малої Семинарії, а виїздив тепер до Голяндії з ексц. митрополитом Шептицьким, щоб перевести ще деякі студії над практичним веденням католицьких наукових заведень. Цей виїзд вяжеться з постановою митр. Андрея вибудувати у Львові на площі, де сходиться вулиця Шептицьких і площа св. Юра, зразковий інститут-інтернат для нашої молоді.

— **У справі нової адвокатської ординації** був у міністра справедливости Міхаловського на послуханні делегат Львівської Адвокатської Палати сен. Левенгерц (ББ). Він предложив міністрові низку побажань галицьких адвокатів дотично проекту нової адвокатської ординації, які міністр прирік оглянути.

— **З краєвої хроніки.** 6. ц. м. радили представники міста над розбудовою Борислава у велике місто. — У Калинині, самбірського повіту, запровадили телефонічну обслугу в обмежених годинах дня. — Листівка надана на почту 9. жовтня в Монастериськах прийшла до Товмача 20. жовтня. — У звязку з саботажною акцією ще в серпні, на області товмацького повіту (де саботажів не було) досі пильнують громадяни звичайних і залізничих шляхів. Також у Тисьмениці відбуває кожної ночі варту 180 людей. — Перші пінг-понгові змагання (у нас) відбулися 8. листопаду ц. р. в домівці УСТ. Пролом у Станиславові. — Під замітом убивства родини Ґруберів на Знесінні — арештувала поліція у Львові „якогось" і найшла в нього два револьвери, прізвища арештованого поліція покищо не виявляє. — У Кремерівному, бібрецького повіту, підпалив хтось будинки Ст. Заморського; пожежу загасили. — У Березовій Волі, ланцутського повіту, забрали вломники 17 дол. з каси Стефчика і ограбили крамницю „Кулка Рольнічего". — Катерина Надрожна з Перестани, жовківського повіту, вбила свою новонароджену дитину і закопала біля клуні; її арештували.

— **По широкому світі.** Америка продовжила знову Німеччині зворот позички в сумі 100 міл. долярів; управа банку не оповістила доки продовжує речинець. — До Сан Франціско прийшла посилка золота варт. 23 і пів міл. долярів. Це Японія вивозить золото, щоби не попалося в руки китайцям, колиб вони добули Японію...— У кількох місцевостях Німеччини прийшло до кривавої боротьби між комуністами та гітлерівцями. У Берліні острілювали вони знова захистів поліцію. — Австрійське мін-ство справедливости дозволило вернути до краю б. директ. Австрійського Кредитового Банку після зложення кавції. — У Ню Йорку зростають ціни на срібло; унцію штабового срібла платили 32.75 цент. — Більшовицька кордонна сторожа викрала з Польщі з села Деремсво — Михайла Бушевича, який утік з червоного „раю" перед трьома місяцями з Мінська.

— **У кількох словах.** Проти пацифіста Дена демонстрували студенти університету в Галь Німеччина); Метушню втихомирила поліція. — Відтомін випадків у Галь прийшов до берлінського університету; на приказ ректора поздіймали з стін відозви політичних організацій. — Після десятиденної розправи під замітом убивства 17 осіб — засудив суд у Ломжі (Польща) С. Рачковського, Б. Вишинського і А. Бідзінського на смерть, одного співучасника на 15 літ, двох на 4, двох на 2 роки і одного на 6 місяців тюрми. — Під Тарновом, ґарволинського повіту, перевернулося на Вислі човно і пять молодих хлопців затонуло. — У текстильному промислі західної Саксонії погодилися робітники на 5 проц. знижку заробітної плати. — У фабриці „Лігвоза" в Старому Беруні, біля Катовиць, вибухнула нітроґліцерина; частина фабрики знищена; шкоди доходять до кількадесять тисяч золотих. — На допомогу безробітним в Америці жертвували Рокфелер, його син і ще один багатій 2,750.000 долярів. — Підчас пробного лету зударилися в Лібаві (Латвії) два водноплатовці; три старшини, два підстаршини і одна жінка згинули на місці.

— **„Семидільник".** В одному голівудському фільмо-виробництві святкував недавно скромний робітник свої десяті роковини праці як — „семидільника". По англійськи це звучить трошки коротше, а по нашому „семидільник". Це людина „мистець на всі руки": швець, жнець, кравець і все інше. Він обовязаний робити все, що треба при накручуванні фільми у виробництві, або під голим небом. Коли до виконання якоїнебудь праці нема у виробництві окремого знавця, — тоді лунає поклик: „Семидільник" і мистець на всі руки повинен її виконати бездоганно. В його торбині цілий арсенал усякого знаряддя: голка, нитка, скло й інше, бо не знає він чого за хвилину буде потребувати. Посовгнувся актор і розбив собі ніс; „зірка" станула на полу свого одягу та відірвала її; протікає збірник бензини в авті; хитається стільчик, що має стояти просто; не відчиняється покришка якоїнебудь баньки, — кличуть „семидільника". Нова халепа: дрижить кінематографічний апарат, який стоїть в авті, що жене з бистрістю 120 км. на годину та знимки виходять погані, — кличуть „семидільника" й він лягає на дно авта й кріпко держить ніжки апарату. Він жертвує навіть життям, його обовязки не знають меж...

— **Фільма трьох вимірів.** У попередньому числі ми писали про це, що щось у тому роді винайшли російські еміґранти в Шанхаї; тепер подаємо подробиці. Новий апарат, винахід Урядова, це невелика коробка, яку треба уставити на місце обектива в кожному кінематографічному апараті. У нутрі коробки низка кристалів, уложених у точно виміреному порядку, розщибає світло, яке проходить через звичайнісіньку чорно-білу фільму, — на дві струї червону та зелену. Як дивитеся на екран неозброєними очима, — бачите лише невиразну сумішку червоно-зелених пятен. Щоби бачити картину як слід, треба гляділи на фільму крізь паперові окуляри, що мають на правому оці зелене, на лівому червоне очко з целюльози. Крізь такі окуляри бачить глядач картини у звичайних красках чорній і білій, як усі безбарвні фільми, але картини мають уже третій вимір: глибину. Екран оживає, глядач бачить картини з кожного боку, так як у театрі, згори та здолини; бачить у якій віддалі стоять предмети, люди й ін. Фільма трьох вимірів — велика соперниця для театру, бо на екрані першопланові особи й предмети виглядають тепер так природно, що здається мов би намагались вискочити з екрану. Хвилеві перешкоди здержують нас від хвилини, коли зможемо побачити фільму трьох вимірів, бо для такого висвітлювання треба накручувати фільми новим способом. Американські виробництва взяли під розвагу новий винахід, що робить чергову революцію у царстві фільми, та вирішили покористуватися ним; таким робом на екранах Америки будуть висвітлювати незабаром нові фільми, а ми мусимо покищо ждати...

— **Адміністрація „Золотого Сміху"** повідомляє, що від білетів вступу на ревію „Біг пес через овес" побиратиме 10 сотиків на фонд ведення театру кооперативи „Український Театр" у Львові.

— **Кооператива „Український Театр" у Львові** має тепер своє бюро в Т-ві ім. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

— **Товариство Опіки над звірятами у Львові** (Воевідство, урядові год. від 18—19) подає до відома, що виказ зловлених живолупом (гицлем) псів щоденно виставлений до перегляду в льокалі Т-ва між годинами 18—19. Звертаємо увагу, що власникам зловлених живолупом псів прислугує лише 48-годинний речинець відбірки їх у міській ракарні.

— **Ревматики і ті, які терплять на нервові болі, повинні у своїм інтересі випробувати негайно знані зі своєї успішности таблетки Togal бо вони не тільки усмирюють найсильніші болі, але й у природний спосіб усувають недуготворчі первні. Нешкідливі для серця, шлунка й інших органів. Понад 6000 лікарів висказали своє признання про успішність ділання Togal-ю. У всіх аптиках. Ціна 2·— зол.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Союзники крізи.

Минули часи, коли люди стрічаючись на вулиці, в каварні, чи на похороні питали один одного:

— Що чувати нового?

Нині нічого нового не може бути, все старе і тому поздоровне питання виглядає інакше

— Як там перебуваєте крізу?

На те чути заєдно тільки одну відповідь:

— Ой кажу вам, що вже дихати не можна.

Кріза сіла за бюрка в установах, за прилавки в крамницях, за столики в каварнях і всміхається і головою киває до пустої каси, по порожних полиць, до мізерних облич. Не минула вона нікого і в тім її вищість над азійською холерою, африканською чумою, чи еспанською грипою.

Є в нас установи, які довгий час не давалися їй, запровадивши гостру дієту та зробивше солідну дезинфекцію. Довго крутилася кріза біля їхніх порогів, а таки врешті знайшла хвилю і нагоди, втиснутися до середини.

Як не могла сама, то підбирала собі помічників, що виважували для неї двері, або вирізували вікна.

Є в нас видавнича кооператива „Червона Калина". Хто вона, яка і що зробила — кожний знає. З якого боку не підходила до неї кріза — заставала замкнені щільно вікна, засунені двері. Кріза була в розпуці: векслі непротестовані, книжки друкуються, почта аж пріє від посилок..

Чи справді це така нездобута твердиня, що на ній поломити треба зуби?.

І взялася кріза на спосіб. Метнулась за помічниками, а в нас — Богу дякувати — їх ніколи не забракне. Виростають, як бодяки вітрами сіджені, дощами підливані, сонцем вихухані. Це ті, що люблять книжку, але забездурно, дорожать традицією, але в теорії, підтримують видавництво, але язиком. Не шукала між найбіднішими, отими, яким один золотий зміняє порядок дня, а викуплення книжки коштує два дні праці. Ні. Там вона не знайшлаб помічників.

Але зате серед нашої еліти міст і сіл призбирала цілі сотні союзників. Люди, яким сплата книжкового довгу, це тільки доза доброї волі — всі вони відгукнулись на зазив крізи і пішли виважувати для неї двері та вирізувати вікна.

Як не вмовляла їх „Червона Калина":

— Люди, хіба не стид вам помагати крізі? Хіба не є вашим обовязком відігнати крізу від наших дверей переказами і чеками?

Та це не помагало.

Рамя об рамя, плече об плече, однодушно і одноэгідно рушили до наступу. Тріщать двері, брязчать вікна — ось-ось дістануться до середини.

Гей! Шановні Панове. Невжеж ви таки серіозно напосілися на добру і потрібну інституцію?! Якжеж тоді зложаться вам уста до слів:

„А ми тую червону калину, гей, гей розвеселимо"...

Хоч ця остання з малої букви і без лапок, але з тамтою має дуже багато спільного.

Галактіон Чіпка.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„КОРОЛЬ БУЛЬВАРІВ".*

Модний сюжет про вуличного пісенькаря, що робить карієру. Використав його Моріс Шевальє, повторений він із успіхом у деякій зміні (без карієри) в преґарній фільмі „Під дахами Парижа". Жорж Мільтон, головний герой цієї пєси, теж пісенькар із професії, вибрав собі такий сучасний сюжет, щоби мати нагоду співати. Сучасна звукова фільма нагадує своєю фактурою наші народні пєси, де в кожній хвилині для підлержки акції можна заспівати: „А тепер, хлопці, (дівчата) заспіваймо собі щось"...

Мільтон не має привабливої постаті Шевальє, а тільки його свободи рухів ні чарівної усмішки. Коротенькі ноги на довгім каг прекомічну появу. Коротенькі ноги на довгім ка- довбі і придуркувата маска викликують потрібний сміх; голос має Мільтон не поганий. Його пісеньки веселі тільки в... оригіналі. Найголовніша акція цієї фільми це спортові змаги: перегони наколесників і копаний мяч.

КІНО „КАСІНО": *„КОХАННЯ ЖОРЖЕТИ".*

Історія чесного молодця, що став злодієм, приятельки бандита, що хоче почати чесне життя і бандита, що хоче почати нове життя, неконечно чесне, коштом ще одного злочину.

Кримінальна фільма з непоганим психологічним підкладом, добре виреж сервана, з добрими акторами, хоч мало відомими. Деякі знимки майстерні. Сцени в марсейськім підряднім кабареті мають подих найкращих натуралістичних образків. Завязка і основа пєси зовсім інтелігентні. Виходимо з кіна як із пєси: навіть трохи зворушені.

ж. в.

З судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(Пятнацятий день розправи.)

В суботу (7. XI.) продовжував свої зізнання на тему УВО і ОУН радн. Івахів. Його зізнання в тому дні доповнювали попередньо зложені. Зокрема занявся знавець особами поодиноких обвинувачених та їхньою ролею в українській конспірації. Обтяжуючі зізнання щодо Кравціва, Пропишинів, Матийціва, Чуловського і Пелепського не відбігали в нічому від зізнань поліц. комісарів Чеховського і Федунішина, які зложили вони в цьому процесі. Зізнання радн. Івахова протяглися до полудня.

Опісля завдавали питання прокуратор і оборонці.

З причини загального перемучення не могла оборона вичерпати всіх запитів і предсідник зарядив дальше розпитування цього знавця на найближчий день розправи — себто понеділок.

Важніші запити і відповіди з пополудневої розправи подамо докладніше разом з докінченням розпитів знавця на понеділковій розправі в найближчому числі.

Тисяча інвалідів УГА жде на поміч суспільности. Вшануйте їхні заслуги в місяці листопаді.

Дописи.

РАВА РУСЬКА. *(Дещо про буйну фантазію тутешнього дописувача „Іл. Курера Цодзенного".)* В числі 287. „Іл. Курера Цодзенного" з 17. X. читаємо під заг. „Збройни напад Украіньцув на староруском чительнєн ім. Качковского под Равом Руском" таке: У Вільках Мазовецьких, пов. Рава Руська, доконано в ночі нападу зі зброєю на читальню ім. Качковського, здемольовано будинок, виломано двері й вікна і знищено внутрішнє уряджения. — Тимчасом справа малася зовсім інакше. А саме новоіменована учителька п. Марія Вишневська хотіла мешкати в читальні (котра стояла пусткою), на що одержала дозвіл від завідателя читальні Максима Возняка. Зарібниця Парацька Коростіль вибілила читальню, а перед біленням позліймала образи (ціле уряджения) і поскладала на піч. Одначе згадана учителька зрезигнувала з мешкання, бо найшла собі відповіднише. В кілька днів потім хтось вибив шиби в читальні. „Курєрок" наробив зараз крику про збройний напад, виломання дверей, знищення внутрішнього уряджения і т. д., а тимчасом двері зовсім неушкоджені, а внутрішнє уряджения стоїть найспокійніше ніким не тикане за печею. З цього бачимо, яких дописувачів має „Курєр Цодзенни", що зі звичайного нині на селі вибиття вікон роблять аж „збройни напад".

КОВЕЛЬ. *(Арештування української молоді на Волині.)* Ще 26. IX. ц. р. ковельська поліція арештувала в Ковлі: 1) Славка Онишкевича, уч. 3 р. мірничої школи, 2) Володимира Маркевича, абсольвента 4-літньої школи дорогово-водної, 3) Павла Вітрика, урядовця Комунальної Каси Ощадности, 4) Ілію Куницю, урядовця Кооп. Банку, 5) Сергія Сомчинського, рільника, 6) Зенка Сомчинського, рільника, 7) Гриця Ліневича, уч. музичної школи, 8) Юрка Бортка, уч. торг. школи, 9) Мілю Гілевську, уч. торг. шк. Треба зазначити, що по кількох днях випустили на волю Юрка Бортка і Мілю Гілевську так, що Юрка Бортка приняли зараз до школи, а Мілі Гілевської не приняли, хоч вони разом ходили до одної школи. Цікаво булоб знати, що за „протекцію" мав Юрко Бортко? Волод. Маркевича взяли були до війська, так, що підчас арештувань його стягнули і він перебуває тепер у військових арештах. Всі арештовані — це 18—22 літні хлопці. Чому їх арештували, не відомо. Оскільки хтось з родини спитає суддю, чому їх син арештований, то він відповідає „належи до бойовкі". Яка це має бути „бойовка", не відомо тут нічого. Арештовані — це ковельські хлопці, тільки один з них, а саме Славко Онишкевич, є родом з Угнова, пов. Рава Руська. Просимо наших послів заінтересуватися цею справою. *Ю О.*

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 7. XI. ц. р. за масло експортове та десерове пріма 3·20 зол., за літру молока 28—29 сот., літру сметани 1·30 зол., копу яєць 6·80—6·90 зол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 9. листопаду год. 7·30 веч. „Тінь".

Театр Ріжнородностей:

Понеділок, 9. листопаду год. 7·30 веч. „Радісне знання".

Кіна.

АПОЛЬО: „Фра Діяволо" (в головній ролі італійський співак Тіно Патієра).

КАСІНО: Звукова фільма „Жоржетине кохання".

КОПЕРНИК: „Марлена Дітріх як X-27".

ЛЕВ: „Африка говорить". 100 проц. звукова фільма.

МАРУСЕНЬКА: „Марлена Дітріх як X-27".

МІРАЖ: „Втеча від кохання".

ОАЗА: „Співак Парижа" з Морісом Шевальє.

ПАЛЯС: Звукова фільма „Король бульварів".

ПАН: „На крок від ганьби".

ПАСАЖ: „Кабалерова пісня" (Кен Мейнард), американська комедія та звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „Чудеса в Масабельських горах".

СОНЦЕ: „З дня на день" і додатки.

СТИЛЬВЕ: „Під крівлями Парижа".

УТІХА: „Останній роман" (Ів Петрович), „Оборонець прав" (Тім Мек Кой).

ХИМЕРА: „Весна в Пратері".

—o—

Програма радіо.

Середа, 11. листопаду 1931.

Ляйпціг (259,3) 18.10 „Призванчева школа та призвання". **Льондон** (356,3) 20.45 Концерт. **Гамбург** (372,2) 19.55 Опера. **Букарешт** (394,2) 20.00 „Фавст". **Сотенс** (403,8) 20.00 „Школа на сонці". **Берлін** (419) 17.30 Література. **Харків** (426) 15.00, 18.00, 20.00 Концерт. **Рим** (441,2) 21.00 Опера. **Гельсінгфорс** (453,2) 20.05 Танкова музика. **Лянгенберг** (472,4) 18.00 „Жінки хочуть роззброєння". **Прага** (486,2) 20.00 Концерт. **Мілано** (500,8) 20.45 „Три побажання". **Брукселя** (508,5) 21.00 Література. **Відень** (516,4) 17.00 Концерт. **Рига** (524,5) 19.00 Концерт. **Мінхен** (532,9) 20.55 Література. **Будапешт** (550,5) 20.30 Концерт. **Ленінград** (1000) 23.00 Танкова музика. **Калюндборг** (1153,8) 21.00 Оперетка. **Москва** (1481) 17.00 Література. **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 22.15 Танкова музика. **Париж** (1724,1) 22.30 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 10. листопаду 1931.

Львів (380,7) 11.40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 15.05 Господарські оповістки. 15.15 Летунська хвилина. 15.50 Програма для дітвори. 16.20 Військові справи. 16.40 Концерт. 17.10 „Побідний похід — переможених". 17.35 Концерт. 18.50 Всячина. 19.15 Правничі ради для селян. 19.30 „Шляхом торпеди та торпедосців". 20.00 „11. листопаду". 20.15 Концерт. 21.55 „Роззброєння і торговельна воздушна фльота". 22.10 Концерт. 22.50 Спортові новини. 23.00 „Підгалянські гутірки". 23.30 „Танцюристим кроком по Польщі".

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива" у Львові ім. Тобілевича в Станиславові. 773

СТРИЙ.

9. XI. „Пурга"
10. XI. „Розвідка".
11. XI. „Мина Мазайло".
12. XI. „Про що Тирса шелестіла".

„Заграва" український театр під адм. І. Волощука.

ХИРІВ

9. XI (понеділок) „Ромео і Юлія".
10. XI. (второк) „Хмара".

ПЕРЕМИШЛЬ.

12. XI. (в четвер) саля **„Нар. Дому"** інавгураційна вистава зимового сезону 1931/32 р. **„За други своя"**. Початок, год 8·30 веч.

В приготованню: **„Легкодушна сестра"**, комедія В. Пежинського та **„Без куртини"** актуальна ревія Ол. Степового.

Подається до відома, що з днем 1. XI. театр прибрав назву: **„Заграва"**, український театр під адм. пров. І. Волощука.

Замість подяки за надіслані побажання з нагоди вінчання складають 10— зол. на українських інвалідів інж. Роман і Олександра Воробкевичі з Білобожниці 807

Копичинці. Загальний Збір членів Кружка Рідної Школи в Копичинцях відбудуться в неділю, 15. листопада 1931 в годині 7. попол. у великій салі Народнього Дому. — **Старшина Кружка.** 816

Українське Технічне Товариство у Львові повідомляє, що відчит тов. інж. Дуни Романа з Праги (Артезія) на тему „Звичайні і артезійські криниці та їх верчення" відбудеться в середу 11. ц. м. в год. 18·30 в домівці **Товариства**, Ринок 10. II. Гостям раді. 818

Загальні Збори Муз. Інституту ім. Лисенка в Перемишлі відбудуться дня 12. листопада в год. 7·30 веч. 808

Урухомлення української приватної коед. гімназії в Рогатині. Вступні іспити до всіх клас (I—VII) відбудуться в днях 12—14. листопаду ц. р. Ученики(иці) розвязаної гімназії Р. Ш. в Рогатині не потребують складати вступних іспитів, оскільки бажають записатися до тої самої класи, в якій були в хвилі розвязання гімназії. **Всяких інформацій** уділяє дирекція гімназії. 819

Виказ жертв, зложених в „Дні Студента" дня 21. вересня 1931 р. у львівському Воєвідстві для Товариства Прихильників Освіти у Львові на „Фонд Допомоги Українському Студентству".

Львів — місто уличка збірка 1.480·37 золотих.

Львів — повіт: Грибовичі 36·77, Голоско Велике 17, Рудно 20·30, Чижики 34.55, Глуховичі 32·12, Гаї 10·19, Підберезці 82·10, Винники 73·31, Миклашів 18·55, Левандівка 66·23, Сигнівка 19·50. **Разом 411·10 зол.**

Повіт Бібрка: Суходіл 14·75, Романів 45·70, Вільховець 5, Бібрка 29·50, Глібовичі Вел. 25·40, Ходорів 38, Отиневичі 17·45, Городище Корол. 19, Дуліби 22, Ліщина 8, Лугани 5·70, Голдовичі 15, Демидів 13·30, Добровляни 9·80, Чорний Острів 5, Молодинче 5·50, Квісело 13·70. **Разом 292·80 зол.**

Повіт Яворів: Яворів 49·50, Нагачів 4·50, Старисьжя 28·95, Любинь 2, Нагачів 11·15, Порудно 12, Рогізно 16, Новий Яжів 6, Старий Яжів 7, Вунів 3·50. **Разом 160·60 золотих.**

Повіт Лісько: Лісько 73·95, Вільшаниці 13·60, Береги Дол. 19·50, Устріки 30·26, Бандрів 35. **Разом 172·31 золотих.**

Повіт Сянік: разом 65·11 золотих.

Повіт Самбір Старий: Старий Самбір 178·80, Недільна 8·50, Стара Сіль 13·90, Стара Ропа 6·95, Фельштин 17·85. **Разом 226 зол.**

Пов. Самбір: Ортиничі 4·20 зол.

Пов. Городок Ягайл.: Ставчани 27·15 Оброшин 22·70. **Разом 49·85**

Повіт Сокаль: Перемислів 49·90, Себечів 16, Ворохта 3·20, Хлопятин 10·43, Ванів 1, Прусинів 8·44, Гора 1·70, Жужіль 11·90, Белеїв 2·50, Пиновшина 7·26, Хохлів 5·47, Махнівок 7·35, Осердів 1·50, Вижлів 8, Митів 16·55, Цеблів 10·45, Городище 9·60, Переводів 3·20, Белз 35·50, Сокаль 150·40, Поториця 16, Комарів 4·35, Завишня 13·50, Будька Поторицька 0·80, Ільковичі 9·20, Сілець Белзький 23·14, Боратин 13·60, Опільсько 12·60, Яструбичі 10·87, Тишиця 11, Пархач 13·56, Тартаків 14·65, Тартаківець 6·60, Ксаверівка 7·95, Горбків 22·39, Шарпаниці 10·70 Копитів 24·40, Бабятин 9·10, Бишів 19·90, Спасів 27.47, Торки 7·69, Перевятичі 28·55, Зубків 21·88, Лещатів 8·55, Розджалів 5, Переспа 5·10, Хоробрів 30·08, Мошків 11·65, Шміткв 20·90, Угринів 24·45, Тудорковичі 22·11. **Разом 797·27 зол.**

Повіт Рава Руська: Угнів 55·60, Вербиця 52·45, Воронів 5·40, Карів 8·05, Махнів 30·55, Корчів 6·50, Піддубці 12·63, Тяглів 9·45, Ульвівок 20·50, Хлівчани 36·16, Щепятин 2·90, Новосілки Передні 8·22, Вілька Верб 6·02, Журавці 5, Заставе 2·85, Терношин 4·45, Рава Руська 55·40, Радруж 8·25, Гребенне 3·15, Мости Малі 1·30, Річки 14·70, Гійче 12·35, Девятир 5·10, Улицько 9, Немирів 9, Монастирок 5. **Разом 379·35 золотих.**

Пов. Добромиль Трушевичі 18·73, Ямна Дол. 9. **Разом 27·73 зол.**

Пов. Рудки: Комарно 60·50, Якимчиці-Клицко 24. **Разом 84·50 зол.**

Пов. Дрогобич: Борислав-Мражниця 18·90, Воля Якубова 32·20, Борислав 2 (Губичі) 78·81, Борислав 37. **Разом 166·91 зол.**

Львівське Воєвідство дало разом 4.317·60 золотих.

Всім П. Т. Жертводавцям і збірщикам Виділ Товариства складає щиру подяку. Дальший виказ жертв зложених на лісти як також виказ датків, зложених поодинокими громадянами буде оголошений пізніше.

Рівночасно просимо П. Т. збірщиків згдадно збіркові комітети, котрі досі не звернули збіркових лїст, щоби негайно звернули їх до Канцелярії Т-ва, Львів, Супінського 21. — За Виділ Т-ва: **Володимир Дециневич** — голова, **Орест Гладкий** — секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КАНДИДАТ АДВОК. з 4 літ. практикою шукає місця в адвоката. Ласкаві зголошення до Адміністр. „Діла" під „Кандидат". 769 3—3

ПАННА КРАВЧИНЯ шукає заняття по приватних домах. — Зголошення у п. п. Маліків, вул. Бема ч. 12 а. 811

ДВА ПОКОЇ, кухня, комфорт зараз до винайму — Відомість: Вільчинська, робітня суконь, вул. Хорущина 10. 814

КОСМЕТИЧНА фабрика у Львові шукає **постійних заступників** у кожнім місті Сх. Галичини та Волині. Першенство фахівці. — Зголошення з поданням референцій та життя-нарису до П. А. Р., Львів, Академічна 14, під 3. Н.

НА ПРОДАЖ парцеля 155 сажнів при вул. Болеслава Хороброго біля Листопада, близько трамваю. Довідатися у С. Кузика, Задвірянська 106. 806

НА ПРОДАЖ ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ в ЯМНІ н. Прутом (3 км. за Яремчем) нова сонячна вілля (з великим подвірем), 20 великих кімнатах і три довгі веранди в середині місцевости при головному гостинці напроти залізничого двірця (бетонового моста). — Вістка: Львів, вул. Галицька 20, фірма Опіцько

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Оголошення.

Загальні Збори Товариства Господарсько-Кредитового „ПОМІЧ", стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою в Микулинцях в ліквідації, відбудуться в неділю дня 22. листопада 1931. в 1. год. пополудні в салі читальні „Просвіти" в Микулинцях з такою програмою:

1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу ревідента Кооперативної Ради у Варшаві.
3) Звіт ліквідатора.
4) Затвердження білянсу.
5) Ухвалення процентової стопи виплати щадничих вкладок.
6) Внески і запити.

Коли в 1. год. не явилосьб відповідне число членів, то Збори відбудуться того самого дня в год. 2, без огляду на приявне число членів, з тою самою програмою.

809 **Надзірна Рада.**

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.